

ILOS' årsrapport om forskning 2022

Denne årsrapporten tar for seg noen av de viktigste områdene ved ILOS' forskningsvirksomhet og presenterer både tiltak og resultater for 2022.

Instituttets årsplan for 2022–2023 presenterer ambisjonene på forskningsfeltet slik:

ILOS ønsker å videreutvikle og styrke forskningskulturen ved instituttet. Ved å skape gode fagmiljøer og godt arbeidsmiljø vil vi stimulere til økt forskningsaktivitet. Dette mener vi vil øke våre sjanser for å hente inn eksterne midler betraktelig. Instituttet er økonomisk avhengig av at våre forskere får eksternfinansierte forskningsprosjekter. Vi ønsker også å trekke gode forskningsmiljøer aktivt inn i ph.d.-utdanningen og mener dette vil være utviklende både for forskere og stipendiater. [...]

Det er også viktig for instituttet å få oversikt over våre digitale forskningsressurser og synliggjøre disse slik at de som trenger det, kan ta dem i bruk.

Vi vil:

- Videreutvikle forskergruppene ved instituttet.
- La sterke forskergrupper ta ansvar for kurs i ph.d.-utdanningen.
- Oppfordre enkeltforskere og forskergrupper til å søke eksterne midler (NFR, ERC, Horisont Europa, MSCA).
- Kartlegge eksisterende databaser og bruk av digitale verktøy ved ILOS og synliggjøre disse.
- Følge opp UiO:Demokrati slik at forskere ved ILOS kan delta og inngå i samarbeid i denne satsningen.

Forventede resultater 2022–2023

- Forskergruppene utgjør stabile, gode og inkluderende forskningsmiljøer.
- Minimum én forskergruppe skal ha gitt kurs for ph.d.-utdanningen.
- Minst ett miljø skal ha søkt på de tematiske utlysningene til EU.
- Minst tre prosjekter er innvilget i perioden.

Rapporten gjør rede for hvordan vi har arbeidet med å styrke forskningskulturen, og resultater på forskningsfeltet generelt.

Forskergrupper og -miljøer

Vi har allerede langt på vei lyktes med satsningen på forskergruppene. De fikk for 2022 for første gang en liten basisfinansiering, som alle gruppelederne meldte tilbake at var et gode, selv om ikke alle gruppene benyttet seg av dem. Det ble i løpet av 2022 etablert tre nye forskergrupper på instituttet (*EcoLit, Estetikk og politikk, Områdestudier*) mens én gruppe ikke lenger er aktiv (*Litteratur, rettigheter og forestilte fellesskap*). Totalt er det nå 17 forskergrupper som har hovedtyngden på ILOS, eller en stor andel forskere herfra. De fleste dreier seg om litteraturforskning, men de to med flest antall deltakere er i språkforskning. Det er også to grupper som har forskere på tvers av alle tre disipliner: språk, litteratur og områdestudier. Alle gruppene har deltakere fra flere undervisningsfagmiljøer. Flere av gruppene har avholdt seminarer med eksterne deltakere, og en gruppe har laget forskerutdanningskurs (Figurativ kommunikasjon). Instituttets forskere er også aktive i mange andre, nasjonale og internasjonale forskergrupper og i mer uformelle forskningsmiljøer.

De to tematiske forskningsområdene ved ILOS, SynSem og Traveling Texts ble begge avsluttet i 2022. Forskergruppen Grammar and Meaning (GAME) ble opprettet i 2021 som en naturlig videreføring av SynSem, men nå knyttet opp mot ILOS alene.

Energien og synergieffektene i disse forskningsområdene har fortsatt å ha en positiv effekt på forskningsmiljøet på ILOS, noe som bidrar til å styrke ILOS-forskeres vilje til å samarbeide om forskning på tvers av tradisjonelle fagskiller og -disipliner.

«Literature, Cognition and Emotions» (LCE) som er del av fakultetets Faglige prioriteringer III (FPIII) og ledet av Karin Kukkonen, ble opprettet i 2019 og forlenges med et år, ut 2023. LCE har 20 deltakere, hvorav ni fra ILOS (inkludert en professor emerita). Gruppen arrangerer regelmessige gjesteforedrag, gjesteforskeropphold og formidlingstiltak. I februar 2022 fikk LCE et tilskudd i Sarah Trasmundi, tilsatt i en tre-årig forskerstilling.

Forskerrekruttering

Ph.d.-kandidater

I 2022 begynte det ni nye ph.d.-kandidater på forskerutdanningsprogrammet, hvorav åtte var finansiert av fakultetet og én finansiert via NFR-forskerprosjektet MULTIWRITE. De nye ph.d.-kandidatene er tilknyttet forskergruppene *Grammatikk og mening (GAME)*, *Engelsk korpuslingvistikk*, *Migrasjon, grenser og identitet* og *Tidseksperimenter: Litterære, estetiske og sosiale forsøk på å tenke og leve tid*.

En ph.d.-stilling ble omgjort til en postdoktorstilling i Ukraina-studier, finansiert av fakultetet.

Disputaser

Tre kandidater disputerte i 2022:

- Laila Berg: *«If they can do it, why can't we?» Popular Perceptions of the Nordic Region in Scotland*
- Sabina Nedelius: *Changed Perspectives: On modernised punctuation in Middle English texts*
- Alessandro Regosa: *The Lagrime Poetry in Early Modern Italy. Texts, Poetics, and Genealogies*

Fire stipendiater leverte avhandlingen sin i 2022. To av dem leverte avhandlingen sin innen tidsfristen og fikk dermed tolv måneders gjennomføringsstipend som de blant annet brukte til å bidra til instituttets undervisning. I de to andre tilfellene var det snakk om andregangs innlevering.

Organisering av ph.d.-utdanningen

Professor Atle Wold fungerte som ph.d.-koordinator på ILOS i 2022. Forskningsrådgiver Sarah Salameh håndterte den administrative siden ved forskerutdanningen. Fakultetet har i 2022 revidert ph.d.-programmet, og Atle Wold og Sarah Salameh har deltatt aktivt i det nye ph.d.-programrådet. Med omleggingen vil instituttene bli mer involvert i forskerutdanningen, og våre forskere vil bidra med ulike typer kurs.

Ph.d.-kurs/workshops/seminarer

Førsteamanuensis Geir Uvsløkk, professor Ljiljana Šarić og professor Atle Wold har i 2022 delt på ansvaret for å holde avhandlingsseminarer for ph.d.-kandidatene: Uvsløkk har holdt avhandlingsseminarer for litteraturkandidatene, mens Šarić og Wold har holdt seminarer for kandidater innen områdestudier. Vårt søsterinstitutt ILN har fortsatt ansvar for å holde avhandlingsseminarer for språkkandidatene.

ILOS organiserte til sammen ti kurs/seminarer for ph.d.-kandidatene i 2022. Fem var avhandlingsseminarer (hvorav ett måtte avlyses pga for lite oppmøte), to var midtveisseminarer, to masterclasser (arrangør: ph.d.-kandidat Nora Dörnbrack) og ett var forskerkurs (*Multimodal and Visual Metaphor Analysis*, arrangør: forskergruppen *Figurativ kommunikasjon* ved Ljiljana Šarić, kursholdere: Elisabeth El Refaie, Cardiff University og Christopher Hart, Lancaster University).

Postdoktorer

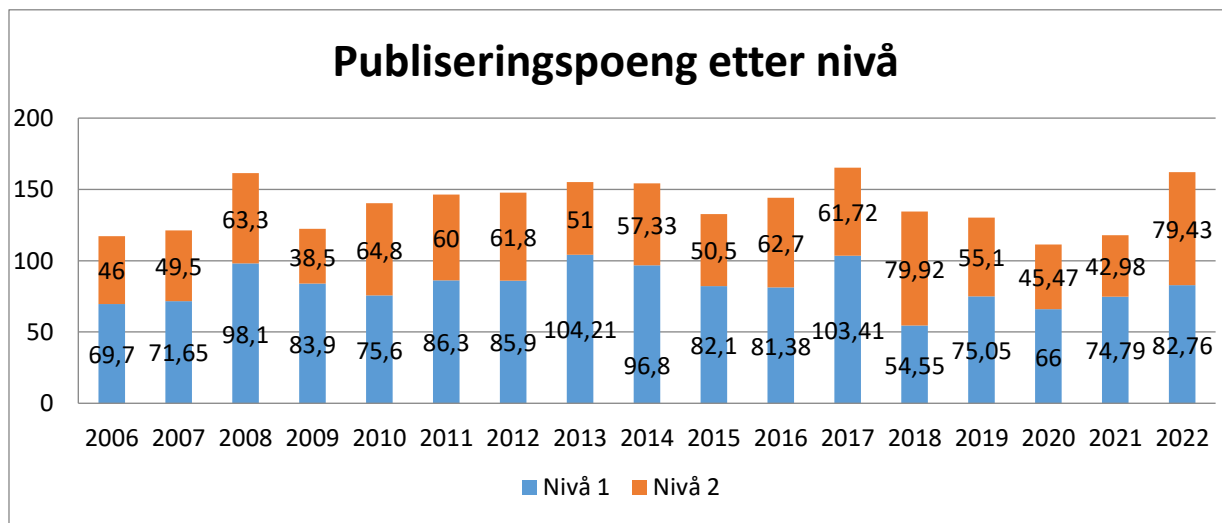
En ny postdoktor begynte i 2022 (Stine Hulleberg Johansen). I tillegg har instituttet i 2022 hatt tre postdoktorer, hvorav to MSCA-postdoktorer. Forskerstøtteteamet har hatt et par treff for dem i løpet av året (med vafler og te/kaffe) for å styrke det sosiale fellesskapet. De har ellers forskergrupper og forskningsprosjekter som faglig og sosial forankring.

Publisering

Det har i flere år vært et uttalt mål for instituttet å øke forskningspubliseringen. I løpet av 2022 er ILOS-ansatte og emeriti registrert i Cristin som forfattere eller medforfattere av 59 vitenskapelige tidsskriftartikler, 38 kapitler i vitenskapelige antologier og ti vitenskapelige monografier; i 2021 var de tilsvarende tallene 50 artikler, 39 kapitler og fire monografier. I 2022 ble det produsert 162,19 poeng. Dette er et stort hopp opp fra i fjor, og også over den gjennomsnittlige produksjonen årene før. Faktisk er dette det nest høyeste publiseringspoengtallet vi har sett siden vi begynte å føre denne typen statistikk. Det er vanskelig å gi noen konkret grunn for hvorfor, men de varierende venteperiodene før publisering kan føre til tilfeldige opphopninger og tomrom, og vi ser f.eks. et høyt antall monografier i år og et høyt antall nivå 2-publikasjoner. Det kan også tenkes at en del utgivere ha hatt problemer med å få gitt ut alle planlagte publikasjoner under koronapandemien, og så har dette løst seg nå.

I 2015 ble det innført ny utregningsmodell som gir høyere uttelling for internasjonal sampublisering. Det ble publisert 13 internasjonale sampublikasjoner av kvinner (7 FVA, 3 MVA og 1 emeriti) og 7 av menn (5 FVA) i 2022.¹

Tabell 1: Utvikling i publiseringspoeng² per nivå (2006-2022):

¹ I tillegg er det 14 sampublikasjoner ved instituttet som er produsert med andre forskere ved UiO eller andre steder i Norge, noe som ikke gir økt poenguttelling. Disse er derfor ikke tatt med i denne oversikten.

² For 2008-2015 er gammel beregningsmodell lagt til grunn.

Tabell 2: Utvikling i publiseringspoeng per stillingskategori ved ILOS i perioden 2010-2021:

År	FVA ³	MVA	Emeriti	TA	Student	Sum
2010	103,06	33,48	-	4,2		141,2
2011	98,38	42,06	5,9	-		149,2
2012	97,09	38,25	11,2	1,2		149,5
2013	114,08	29,53	10,1	1,5		155,2
2014	94,51	33,23	21,88	4,5		154,12
2015	92,16	27,7	10,7	2		132,56
2016	93,45	31,6	8,2	1		144,09
2017	131,41	28,38	5,34	0		165,13
2018	80,11	42,7	5,75	1		134,47
2019	88,4	26,4	13,12	-	2	130,15
2020	93,75	11,32	5,70	0,70		111,47
2021	84,41	22,59	10,27	-	0,50	117,77
2022	110,23	24,51	27,45	-	-	162,19

Kjønnforskjeller

I 2022 publiserte mennene mest med 96,11 poeng, mens kvinnene sto for 66,08. Totalt har 28 kvinner og 28 menn publisert. Mennene har flere publikasjoner enn kvinnene på både nivå 1 (44 > 29) og nivå 2 (20 > 17). Mennene hadde også flest publikasjonspoeng på nivå 1 – 56,35 – mot kvinnenes 26,40. Mennene hadde også en knapp ledelse på nivå 2, med 39,75 poeng mot kvinnenes 39,68.

Tabell 3: Nivå 1- og nivå 2-publisering, 2011-2022, prosentfordelt etter kjønn (alle ansatte):

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Nivå 1												
% K	46,5	49	49,6	59	60,8	37,4	56	67,9	61,3	34,6	47,2	31,9
% M	53,5	51	50,4	41	39,2	62,6	44	32,1	38,7	65,4	52,8	68,1
Nivå 2												
% K	23	61	48,4	59,9	42,6	56,5	49,7	40,7	51,8	48,3	57,1	49,96
% M	77	39	51,6	40,1	57,4	43,5	50,3	59,3	48,1	51,7	42,9	50,04

Karriereutvikling for forskere

Ingen av instituttets ansatte startet på UiOs forskningslederprogram i 2022. Instituttleder og forskningsleder veileder våre forskere som ønsker å søke professoroppykk. I 2022 fikk én ansatt professoroppykk: Atle L. Wold (britisk områdekunnskap).

³ FVA = fast vitenskapelig ansatte, MVA = midlertidig vitenskapelig ansatte, TA = teknisk-administrativt ansatte.

Forskningstermin

Fast vitenskapelig ansatte med forskningstid kan søke instituttet om forskningstermin. Forskningstermin tildeles normalt bare vitenskapelig ansatte med forskningsplikt som har opptjent i gjennomsnitt minst 0,7 publikasjonspoeng per år i løpet av de siste seks år og som kan legge frem en overbevisende forskningsplan for instituttets forskningskomite. For 2022 ble det innvilget forskningstermin til åtte ansatte, og utdanningstermin til to.

Bruk av databaser og andre digitale verktøy

Instituttet har ikke rukket å foreta kartlegging av digital kompetanse blant forskerne. Det vil bli utført i løpet av 2023, i forbindelse med fakultetets digitaliseringsstrategi.

Interne forskningsmidler

Instituttets midler

Som tidligere år er forskningskomiteen det behandlende og innstillende råd for instituttets interne forskningsmidler, mens endelig fordeling av forskningsmidler vedtas av instituttleder.

For 2022 ble det budsjettet med kr 800 000. Midlene ble fordelt gjennom fire utlysninger spredd utover året. Totalt ble det innvilget 746 417 kroner.

Instituttet fordeler også midler fra ulike fond til enkelte fagmiljøer.

Midler på HF og UiO sentralt

Signe Ebeling søkte om og fikk innvilget infrastrukturmidler til ICC-NO-korpuset fra fakultetet. Forskergruppen Motstandens former søkte om prosjektmidler fra UiO:Demokrati.

Eksternfinansiering

Instituttet har både av forskningsrelaterte og økonomiske grunner en uttalt strategi om å forsøke å øke andelen eksternfinansiert virksomhet. Instituttets forskere oppmuntres til å søke om eksternfinansierte prosjekter, både fra Norges forskningsråd (NFR), fra EU og fra andre eksterne finansieringskilder.

Norges Forskningsråd

11 søknader ble sendt inn fra ILOS til Forskningsrådets hovedsøknadsfrist 2. februar, seks forskerprosjekter, fire Unge forskertalenter og ett mobilitetsstipend. Av de 11 ble 10 sendt inn til Banebrytende forskning (FRIPRO), en til Klimaprogrammet:

Et Unge forskertalentprosjekt og et mobilitetsstipend fikk tilslag. Flere fikk gode evalueringer og vil søke igjen ved neste anledning

I 2022 var instituttet eier av fire NFR-prosjekter, alle forskerprosjekter:

- *Values-based legitimation in authoritarian states: top-down versus bottom-up strategies, the case of Russia* (sluttdato august 2026, leder Pål Kolstø) – **FRIPRO**
- *National Values and Political Reforms in Post-Maidan Ukraine* (sluttdato desember 2025, leder Geir Flikke) – **UTENRIKS**
- *Fakespeak - The language of fake news Fake news detection based on linguistic cues* (sluttdato august 2025, leder Silje Susanne Alvestad) – **SAMRISK**
- *Multiwrite – Interactions Between First, Second and Third Languages* (fram til desember 2025, leder Hildegunn Dirdal) - **FINNUT**

I tillegg var instituttet i 2022 samarbeidspartner i fire prosjekter: *Learning the Nation: School History Textbooks and Nation-Building in Eastern Europe* (FRIPRO, fram til 2025, eid av NUPI); *Dynamics of De Facto State Patron-Client Relations (De Facto)* (FRIPRO, fram til 2023, eid av NUPI); *Competency through Cooperation: Advancing knowledge on Georgia's strategic path (GEOPATH)* (Utenriks, fram til 2022, eid av NUPI); *Memory politics of the North, 1993-2023. An interplay perspective (NORMEMO)* (Utenriks, fram til 2026, eid av UiT).

EU

Fem kandidater fremmet av ILOS deltok på HFs masterclass for MSCA-søkere i 2022, og seks søkte MSCA-stipender hos ILOS, hvorav to for annen gang. Tre fikk finansiering, to MSCA-postdoctoral fellowship og en MSCA-global fellowship. En ILOS-forsker søkte ERCs Consolidator Grant. Instituttet kommer til å fortsette å satse på å få MSCA-postdoktorer hit, samt på å øke andelen søknader til EU, både når det gjelder ERC og de tematiske programmene.